

Gedragsregels inzake de distributie van financiële producten

Inleiding

De verkoop van financiële producten van de tak Leven individueel is complex.

Deze activiteit roept dan ook veel vragen op :

- Welke rol speelt elke marktspeler (verzekeringsonderneming, verzekeringstussenpersoon en klant) in het kader van de precontractuele informatie ?
Welke regels zijn van toepassing bij het voeren van reclame ?

- Wat is het toepassingsgebied van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme ?
Welke zijn de verplichtingen van de Levensverzekeringsondernemingen ?
Aan welke verplichtingen moeten de verzekeringstussenpersonen voldoen ?

- Wat houdt een bijzonder mechanisme in dat als doel of gevolg heeft fiscale fraude door derden te bevorderen ?
Welk beleid werd dienaangaande door de verzekeringsondernemingen uitgebouwd ?

- Wat is de meest efficiënte manier om een nieuwe zaak op te maken ?
Hoe wordt ze het best beheerd ?
Welke documenten moeten meegedeeld worden bij de beëindiging van het contract ? ...

Deze Gedragsregels inzake de distributie van financiële producten kwamen tot stand door overleg tussen vertegenwoordigers van de verzekeringsondernemingen (Assuralia) en van de verzekeringstussenpersonen (Fepabel, FVF en BVVM).

Zij bieden informatie over :

- de vereisten inzake precontractuele informatieverstrekking en reclame (hoofdstuk 1);
- de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (hoofdstuk 2);
- de Mededeling D.207 van de Controledienst voor de Verzekeringen¹ betreffende de bijzondere mechanismen met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen (hoofdstuk 3);
- de praktische regels die van toepassing zijn op het verzekeringsontwerp, de onderschrijving, het beheer en de vereffening van een contract (hoofdstuk 4).

¹ Sinds 1 januari 2004 de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen geworden. Hierna "CBFA" genoemd.

De Gedragsregels hebben de bedoeling :

- een **toelichting** te geven bij de wettelijke en reglementaire bepalingen voor elk behandeld onderwerp;
- in voorkomend geval, de aandacht te vestigen op de sectorrichtlijnen die in dit kader worden beschouwd als een eerlijke handelspraktijk;
- de rol van elke betrokken marktspeler te omschrijven.

Zij doen geen afbreuk aan de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen waarnaar wordt verwezen voor meer precieze inlichtingen.

Zij leggen de betrokken partijen geen zwaardere of bijkomende verplichtingen op dan deze die volgen uit de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen en, in voorkomend geval, de sectorrichtlijnen die worden beschouwd als een eerlijk handelspraktijk.

De Gedragsregels worden ondertekend voor kennisname wat betreft de wettelijke en reglementaire bepalingen en voor goedkeuring wat betreft de andere administratieve bepalingen.

In geval van wetwijzigingen of reglementaire wijzigingen zullen deze Gedragsregels worden aangepast in samenspraak met alle partijen die aan haar totstandkoming hebben meegewerkt. De bijwerkingen zullen via de gebruikelijke commerciële informatiecircuit meegedeeld worden.

De wettelijke en reglementaire teksten waarnaar in deze Gedragsregels wordt verwezen, kunnen op de website van Brocom geraadpleegd worden (www.brocom.be).

Het betreffen onder meer, inzake :

- **Precontractuele informatieverstrekking en reclame**

Artikelen 22 tot en met 30 en artikelen 83ter tot en met 83quinquies van de Wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument²;

Artikelen 8, 23 en 72, §1 van het Koninklijk Besluit van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit³;

Artikel 15, §1, 3 en 6 van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen;

Artikel 8 en artikelen 13 tot en met 15 van de wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij.

- **Voorkoming van het witwassen van geld en financiering van terrorisme**

Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals gewijzigd door de Wet van 12 januari 2004;

Reglement van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen⁴ betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals goedgekeurd door het Koninklijk Besluit van 8 oktober 2004;

---

² Hierna "Wet Handelspraktijken" genoemd.

³ Hierna "KB Leven" genoemd.

Circulaire PPB 2004/8 en D.250 van de CBFA van 22 november 2004 over de waakzaamheidsverplichtingen met betrekking tot het cliënteel en de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals gewijzigd door de Circulaire PPB 2005/5 en D.258 van 12 juli 2005;

Taakverdelingschema tussen de verzekeringstussenpersonen en de verzekeringsondernemingen, zoals overgemaakt aan de CBFA.

- **Bijzondere mechanismen**

Mededeling D.207 van 30 november 2001 van de Controledienst voor de Verzekeringen⁵ betreffende de bijzondere mechanismen met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen.

---

⁴ Hierna "CBFA" genoemd.

⁵ Sinds 1 januari 2004 de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen geworden. Hierna "CBFA" genoemd.

Hoofdstuk 1 - De precontractuele informatieverstrekking en reclame

Een transparant aanbod van financiële producten in de tak Leven individueel vereist een duidelijke communicatie onder meer over de rentevoet, het rendement, de winstdeling en de kosten. Een goed geïnformeerde klant is een meerwaarde voor de verzekeringstussenpersoon en voor de verzekeringsonderneming.

Zowel de verzekeringsonderneming als de verzekeringstussenpersoon, alsook de klant, heeft een rol en een verantwoordelijkheid in deze materie.

Voor productreclame (zijnde elke mededeling die tot doel heeft de verkoop van een specifiek product te bevorderen) en (precontractuele) informatieverstrekking over individuele levensverzekeringen in tak 21, tak 23, een combinatie van deze takken, en tak 26 werd door de sector in 2006 tevens de GEDRAGSCODE INZAKE RECLAME EN INFORMATIEVERSTREKKING OVER INDIVIDUELE LEVENSVERZEKERINGEN uitgewerkt, welke in werking trad op 1 januari 2007.

Deze Gedragscode maakt integraal deel uit van de voorliggende Gedragsregels en is consulteerbaar via de websites: www.fvf.be, www.feprabel.be, www.upca.be, www.assuralia.be en www.brocom.be.

1. De verzekeringsonderneming : een volledige “product”informatie

In het algemeen legt artikel 30 van de Wet Handelspraktijken aan de verkoper een precontractuele informatieplicht op.

De consument mag inderdaad verwachten om **vóór het sluiten van de overeenkomst** behoorlijke en nuttige informatie te krijgen over de kenmerken van het product of de dienst die hij wenst te verwerven, en dit rekening houdend met de door hem uitgedrukte behoefte aan informatie en tevens met het aangegeven of redelijk voorzienbaar gebruik van het product of de dienst. Hij dient aldus geïnformeerd te worden over productkenmerken en -parameters zoals de investeringshorizon, het risiconiveau, de behoefte aan liquiditeiten en de doelstelling van de belegging (kapitalisatie of regelmatige opnames).

In het bijzonder legt het nieuwe KB Leven aan de verzekeringsondernemingen de verplichting op om aan de kandidaat-verzekeringnemer **vóór het sluiten van de overeenkomst** volgende informatie mee te delen :

(1) - Voor de tak 21-contracten met een kapitaal bij leven op de eindvervaldag waarvan de hoogte gewaarborgd is en voor de tak 26-contracten :

- het bedrag van de premies met, in voorkomend geval, vermelding van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen;
- de verzekerde prestaties m.b.t. elke waarborg;
- een tabel met de jaarlijkse evolutie van de afkoopwaarde (behalve bij contracten ≤ 8 jaar met hoge rentevoet of met rentevoet beperkt tot de spot rate);
- het rendement van de verrichtingen die een prestatie bij leven op de eindvervaldag van het contract voorzien;
- de vermelding van de kosten die ten laste van de verzekeringnemer zijn in geval van opzegging, afkoop of reductie van het contract;
- de voorwaarden om de winstdeling te genieten;
- informatie betreffende de belastingregeling, meer bepaald betreffende de fiscale behandeling van de prestaties op de eindvervaldag van het contract en in geval van vervroegde afkoop;
- voor contracten met opeenvolgende koopsommen en contracten met flexibele premies, een overzicht van de hierboven vermelde inlichtingen of van de hieraan aangebrachte wijzigingen, voor zover er minstens één premie gestort werd.

(2) - Voor de tak 21-contracten met een kapitaal bij leven op de eindvervaldag waarvan de hoogte niet gewaarborgd is :

- de aard en de duur van de waarborg van het tarief en, in voorkomend geval, de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen;
- voor de dekking van het overlijdensrisico, een tabel met de premievoeten in functie van de leeftijd en de elementen waarop ze van toepassing zijn;
- de verzekerde prestaties bij overlijden en deze voor de aanvullende waarborgen;
- de vermelding van de inventaris-, acquisitie- en inningstoelagen;
- de vermelding van de kosten die ten laste van de verzekeringnemer zijn in geval van opzegging, afkoop of reductie van het contract;
- de voorwaarden om de winstdeling te genieten;
- informatie betreffende de belastingregeling, meer bepaald betreffende de fiscale behandeling van de prestaties op de eindvervaldag van het contract en in geval van vervroegde afkoop.

(3) - Voor de contracten verbonden met beleggingsfondsen van tak 23 :

- de aard en de duur van de waarborg en, in voorkomend geval, de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen;
- voor de dekking van het overlijdensrisico, een tabel met de premievoeten in functie van de leeftijd en de elementen waarop ze van toepassing zijn;
- de verzekerde prestaties bij overlijden en deze voor de aanvullende waarborgen;
- de vermelding van de inventaris-, acquisitie- en inningstoelagen.

(4) - Niettegenstaande hetgeen voorafgaat :

- elk aanbod dat naar een tarief verwijst, moet de voorwaarden vermelden waaraan voldaan moet worden om dit tarief te bekomen, alsook de draagwijdte van de waarborg van het tarief;
- bij elke verwijzing naar rendementen uit het verleden moet worden vermeld dat die rendementen niet gewaarborgd zijn voor de toekomst;
- elk aanbod voor een contract ≤ 8 jaar met hoge rentevoet of met rentevoet beperkt tot de spot rate dient hetzij de interne rendementsvoet te vermelden, hetzij het brutorendement, met gedetailleerde opgave van de verschillende kosten;
- elk aanbod in tak 23 moet de benaming van het beleggingsfonds en de beleggingsdoeleinden vermelden met aanduiding van de risicoklasse, alsook de vermelding dat het financieel risico van de verrichting volledig door de verzekeringnemer gedragen wordt.

De verzekeringsonderneming zal de verzekeringstussenpersoon praktische middelen, zoals software en documenten, ter beschikking stellen, die onder meer beantwoorden aan alle wettelijke en reglementaire verplichtingen terzake.

2. De verzekeringstussenpersoon : informatie, advies en bijstand

De verzekeringstussenpersoon heeft jegens de klant een informatie-, een advies- en een bijstandsplicht.

Hij stelt aan de klant de passende vragen om diens behoeften en zijn profiel als kandidaat-verzekeringnemer te kunnen bepalen. Dit zal hem toelaten om de klant volledig onafhankelijk een advies te verlenen.

Hij bezorgt de klant ook de inlichtingen en technische kenmerken, hem voorafgaandelijk meegedeeld door de verzekeringsonderneming, van de producten die hij deze voorstelt.

Niettegenstaande de informatie en het advies gegeven door de verzekeringstussenpersoon, blijft de klant vrij in de keuze van het product dat hij beslist te onderschrijven.

De verzekeringstussenpersoon waakt er over dat de onderschrijvingsdocumenten die aan de verzekeringsonderneming worden overgemaakt daadwerkelijk overeenstemmen met de opgemaakte en door de klant aanvaarde offerte.

Tenslotte helpt de verzekeringstussenpersoon zijn klant bij de afhandeling van administratieve taken die gepaard gaan met de onderschrijving van een financiële zaak (bijvoorbeeld door samen met hem vragenlijsten, verzekeringsvoorstellen en voorafgetekende polissen in te vullen). Hij draagt er ook zorg voor dat de inlichtingen en verklaringen afkomstig van de klant correct overgemaakt worden aan de verzekeringsonderneming.

3. De klant

De kandidaat-verzekeringnemer speelt ook een rol inzake precontractuele informatie. Hij levert, via de onderschrijvingsdocumenten of op vraag van de verzekeringsonderneming of de verzekeringstussenpersoon, de informatie nodig voor de beoordeling van het risico dat hij verzekerd wil zien en informatie over het financieel risico dat hij bereid is te dragen.

- **Betreffende het “verzekeringsrisico”**, moet de kandidaat-verzekeringnemer krachtens artikel 5 van de Wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst⁶ aan de verzekeringsonderneming spontaan alle hem bekende omstandigheden meedelen waarvan hij redelijkerwijze moet aannemen dat ze van invloed kunnen zijn voor de beoordeling van het risico door de verzekeringsonderneming.

Opzettelijke verzwijgingen of opzettelijke onjuiste verklaringen hierover maken de polis nietig (artikel 6 van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst). Verzwijgingen of onjuiste verklaringen te goeder trouw kunnen nochtans gedekt worden in geval van Levensverzekeringen door het onbetwistbaarheidsbeding en maken derhalve het contract niet ongeldig.

- **Wat het “financiële risico” betreft**, moet de kandidaat-verzekeringnemer zeer duidelijk de verzekeringstussenpersoon op de hoogte brengen van het niveau van financieel risico dat hij bereid is te dragen. Daarnaast dient hij hem te informeren over zijn beweegreden (spaarverrichting of beheer van patrimonium).

Het is evident dat enkel de kandidaat-verzekeringnemer verantwoordelijk is voor de verklaringen die hij aflegt.

---

⁶ Hierna “Wet op de landverzekeringsovereenkomst” genoemd.

Hoofdstuk 2 - De voorkoming van het witwassen van geld en van de financiering van terrorisme

De strijd tegen het witwassen van geld bestaat uit 2 luiken : een repressief luik (artikel 505 van het Strafwetboek – verruimde heling) en een preventief luik (Wet van 11 januari 1993⁷ tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme, zoals gewijzigd door de Wet van 12 januari 2004) waarin de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen tussenbeide komen.

Dit hoofdstuk is enkel gewijd aan het preventieve luik zoals het voortvloeit uit de Anti-witwaswet. Een **eerste** deel van het hoofdstuk geeft een overzicht van de voornaamste wettelijke en reglementaire verplichtingen. Een **tweede** deel legt de taakverdeling uit tussen de verzekeringstussenpersoon en de verzekeringsonderneming. Een **laatste** deel is gewijd aan de rol van de verzekeringstussenpersoon in het kader van deze taakverdeling.

1. Juridisch kader

De Anti-witwaswet verplicht :

- alle in België gevestigde financiële instellingen, met inbegrip van de verzekeringsondernemingen en de vestigingen in België van buitenlandse verzekeringsondernemingen, die gemachtigd zijn voor de uitoefening in België van het Levensverzekeringsbedrijf (hierna “de verzekeringsondernemingen” genoemd);
- alle verzekeringstussenpersonen die hun beroepsactiviteiten buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst uitoefenen in de groep van activiteiten “Leven”, hierna “de verzekeringstussenpersonen” genoemd;

om alle nodige middelen aan te wenden ter voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De Anti-witwaswet legt de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen verschillende verplichtingen op, die hierna zullen gespecificeerd worden, waaronder onder meer het identificeren van hun klanten, het controleren van hun identiteit, het uitoefenen van een bijzondere waakzaamheid vóór en na de onderschrijving van een Levensverzekeringscontract en het actief samenwerken met de Cel voor Financiële Informatieverwerking⁸.

⁷ Hierna “Anti-witwaswet” genoemd.

⁸ Hierna “C.F.I.” genoemd. (www.ctif-cfi.be)

De toepassingsmodaliteiten van bepaalde verplichtingen van de wet werden verduidelijkt in een Reglement⁹ en een Circulaire¹⁰ van de CBFA.

1.1. Welke handelingen vallen onder de Anti-witwaswet ?

(1) - Witwassen van geld :

- de omzetting of overdracht van geld of andere activa met de bedoeling de **illegale** herkomst ervan te verbergen of te verdoezelen;
- een persoon die betrokken is bij een misdrijf dankzij dewelke deze in het bezit van zulke fondsen is gekomen, helpen ontkomen aan rechterlijke vervolging;
- het verhelen of verhullen van de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van geld of activa waarvan men de **illegale** herkomst kent;
- de verwerving, het bezit of het gebruik van geld waarvan men de **illegale** herkomst kent;
- de deelneming aan, de medeplichtigheid tot, de poging tot, de hulp aan, het aanzetten tot, het vergemakkelijken van of het geven van raad betreffende één van de daden in voorgaande punten bedoeld.

(2) - Financiering van terrorisme :

Neemt deel aan het financieren van terrorisme :

- eenieder die,
- door welk middel ook,
- rechtstreeks of onrechtstreeks,
- op illegale manier en opzettelijk,
- fondsen levert of verzamelt,
- met de bedoeling deze te laten aanwenden, of minstens wetende dat hiervan gebruik gemaakt zal worden, geheel of ten dele,
- om een daad te stellen, waarbij een burger of ieder ander persoon die niet direct deelneemt aan de vijandelijkheden in een situatie van gewapend conflict, gedood of ernstig gekwetst zal worden,
- met dien verstande dat deze daad, door zijn aard of context, een bevolking wil intimideren of een regering of een internationale organisatie wil dwingen iets te doen of iets niet te doen¹¹.

---

⁹ Reglement van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals goedgekeurd door het Koninklijk Besluit van 8 oktober 2004 – B.S. van 22 november 2004, hierna "het Reglement" genoemd.

¹⁰ Circulaire PPB 2004/8 en D.250 van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen van 22 november 2004 over de waakzaamheidsverplichtingen met betrekking tot het cliënteel en de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, zoals gewijzigd door de Circulaire PPB 2005/5 en D.258 van 12 juli 2005, hierna "de Circulaire" genoemd.

¹¹ Uittreksel van artikel 2 van het Internationaal Verdrag van 9 december 1999 van de Verenigde Naties ter bestrijding van de financiering van het terrorisme – cfr. ook de artikelen 137 tot 141ter van het Strafwetboek.

1.2. Wanneer is de herkomst van geld of activa te beschouwen als “illegaal” ?

Voor de toepassing van deze wet is de herkomst van geld illegaal wanneer dit voortkomt uit :

- een misdrijf dat in verband staat met :
  - terrorisme of de financiering van terrorisme;
  - georganiseerde misdaad;
  - illegale drugshandel;
  - illegale handel in wapens, goederen en koopwaren;
  - handel in clandestiene werkkrachten;
  - mensenhandel;
  - exploitatie van de prostitutie;
  - illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen;
  - illegale handel in menselijke organen of weefsels;
  - fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen;
  - ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang worden aangewend;
  - verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en omkoping;
  - ernstige milieucriminaliteit;
  - namaak van muntstukken of bankbiljetten;
  - namaak van goederen;
  - zeeroverij.
- een beursmisdrijf, het onwettig openbaar aantrekken van spaargelden of het verlenen van beleggingsdiensten, diensten van valutahandel of van geldoverdracht zonder vergunning;
- een oplichting, misbruik van vertrouwen, misbruik van vennootschapsgoederen, gijzeling, diefstal of afpersing met geweld of bedreiging, of een misdrijf dat verband houdt met de staat van faillissement.

1.3. Welke verplichtingen vloeien voort uit de wet ?

De Anti-witwaswet legt aan de verzekeringsondernemingen en aan de verzekeringstussenpersonen vijf belangrijke verplichtingen op, zijnde :

- de verplichting om de verzekeringnemer en de begunstigde te identificeren, hun identiteit te controleren en de identiteitsdocumenten te bewaren;
- de verplichting om een cliënt-acceptatiebeleid in functie van een risicoschaal te definiëren en in werking te stellen;
- de verplichting om een bestendige waakzaamheid aan de dag te leggen ten opzichte van de contracten en de beoogde of uitgevoerde verrichtingen;

- de verplichting om actief mee te werken met de C.F.I. door aan haar alle vastgestelde verdachte verrichtingen of feiten mee te delen en door te antwoorden op haar vragen;
- de verplichting om over een geschikte interne administratieve organisatie te beschikken, hetgeen onder meer een structuur van opleiding van personeel en vertegenwoordigers inhoudt en de aanduiding van één of meerdere verantwoordelijken “witwassen”.

(1) - De verplichting van identificatie, van controle van de identiteit en van het bewaren van de identiteitsdocumenten

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen moeten de verzekeringnemers en de begunstigden, evenals hun eventuele lasthebbers, identificeren en hun identiteit controleren. In voorkomend geval moeten zij eveneens de aandeelhouders of de vennoten en de bestuurders of de zaakvoerders van de verzekeringnemer–rechtspersoon identificeren en hun identiteit controleren.

- **Identificeren** bestaat uit het kennisnemen van de identificatiegegevens.

De identiteit controleren bestaat uit het toetsen van de identificatiegegevens aan een betrouwbare informatiebron die deze gegevens kan bevestigen of weerleggen en wordt uitgevoerd door middel van een bewijsstuk waarvan een afschrift wordt genomen op papier of op elektronische drager (zie punt 3.1.(1)).

- De identificatie betreft de **naam**, de **voornaam** en het **adres voor natuurlijke personen**.

Voor rechtspersonen betreft de identificatie de **naam**, de **maatschappelijke zetel**, de **bestuurders** en de **wettelijke of statutaire bepalingen omtrent de bevoegdheid verbintenissen aan te gaan voor de rechtspersoon**.

- Wanneer de **verzekeringnemer een rechtspersoon** is, houden de identificatiemaatregelen het identificeren in van de natuurlijke persoon (personen) die de cliënt in laatste instantie bezit(ten) of controleert (controleren) (het is echter niet nodig om de aandeelhouders van een beursgenoteerde vennootschap te identificeren), alsook het identificeren van de personen die een mandaat uitoefenen in het bestuursorgaan.
- Het identificeren en het controleren van de identiteit van de **begunstigde** kan worden uitgesteld tot op het ogenblik dat hij de uitbetaling van de prestatie vraagt.
- De identificatie heeft eveneens betrekking op het **voorwerp en de verwachte aard van de zakenrelatie**. Het voorwerp en de aard van de zakenrelatie worden in principe bepaald door de informatie verleend door middel van het Levensverzekeringsvoorstel of van elk ander onderschrijvingsformulier.

- De identificatiedocumenten moeten, op welke informatiedrager ook, **bewaard** worden gedurende een periode van ten minste 5 jaar na het beëindigen van de relaties met de verzekeringnemer. In geval van het identificeren van de begunstigde loopt de periode van 5 jaar vanaf de uitbetaling van de prestatie.

(2) - Het cliënt-acceptatiebeleid

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen moeten een cliënt-acceptatiebeleid definiëren en in werking stellen waarbij, in functie van de karakteristieken van de aangeboden producten en diensten en van het benaderde cliënteel, verschillende aanvaardingscriteria moeten bepaald worden om rekening te houden met het risiconiveau.

Het feit dat de klant :

- een politiek prominent persoon is (cfr. definitie hernomen in bijlage 5);
- woont in een land of gebied dat als niet-coöperatief inzake witwasbestrijding wordt gekwalificeerd door de FAG¹²;
- een natuurlijke persoon is waarvan de identificatie op afstand werd verricht;
- vermijdt om zich duidelijk te laten identificeren of handelt op een manier zodat het onmogelijk is voor de verzekeringsonderneming en verzekeringstussenpersoon om hun waakzaamheidsplicht uit te oefenen;

maken onder meer criteria uit met een bijzonder risiconiveau in de zin van de artikelen 31 en 32 van het Reglement.

Het resultaat van de analyse van deze criteria kan leiden tot een weigering om het contract af te sluiten of te behouden.

(3) - De bestendige waakzaamheidsplicht

De waakzaamheid ten opzichte van de zakenrelatie moet constant zijn en moet al vóór de onderschrijving van het contract beginnen (zie ook hierboven : het cliënt-acceptatiebeleid).

De waakzaamheidsplicht bestaat voornamelijk uit het opsporen van atypische verrichtingen vóór en na de onderschrijving.

De bestendige waakzaamheidsplicht bevat :

- de controle en, in voorkomend geval, het bijwerken van identiteitsgegevens en andere informatie met betrekking tot de klant. De bijwerking vindt plaats wanneer zich in de loop van het beheer van het Levensverzekeringscontract een gebeurtenis voordoet (zijnde de eindvervaldag (vereffening of overlijden), de afkoop, het toekennen van een voorschot, elke storting die de doelstelling van het contract of het profiel van de verzekeringnemer overstijgt of iedere contractswijziging);

---

¹² Financiële Actiegroep tegen Witwassen van Geld - www.fatf-gafi.org

- de uitoefening van een eerste- en tweede-lijnstoezicht om atypische verrichtingen op te sporen. Het eerste-lijnstoezicht is het toezicht dat zich voordoet in direct contact met de klanten; dat van de tweede lijn wordt uitgeoefend door een informatica-toezichtssysteem;
- het opstellen van een intern geschreven rapport betreffende de verrichtingen die vatbaar worden geacht voor het witwassen van geld of de financiering van terrorisme.

Op het ogenblik van de onderschrijving, moeten de geplande verrichtingen aandachtig onderzocht worden om zich ervan te vergewissen dat deze stroken met de kennis van de klant, van zijn beroepswerkzaamheden, van zijn risicoprofiel en, indien nodig, van de herkomst van de fondsen.

Het is belangrijk om na de onderschrijving en gedurende de hele looptijd van het contract aandachtig te blijven voor elke verrichting die, uit haar aard of door haar ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de klant, de begeleidende omstandigheden of de hoedanigheid van de betrokken personen, bijzonder vatbaar kan geacht worden voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme.

Elk gebrek aan samenhang moet leiden tot een bijkomend onderzoek en, indien nodig, tot een melding aan de C.F.I..

Indien deze waakzaamheidplicht niet kan nagekomen worden, mag het contract niet afgesloten worden of moet het opgezegd worden en dient de C.F.I. geïnformeerd te worden.

Het in werking stellen van een geautomatiseerd systeem (tweede-lijnstoezicht) zal niet alleen toelaten om snel elke atypische verrichting op te sporen in de portefeuille van de lopende contracten, maar ook om rekening te houden met de verplichtingen inzake financieel embargo.

De documenten die verband houden met de uitgevoerde verrichtingen moeten bewaard worden, op welke informatiedrager ook, gedurende een periode van ten minste 5 jaar vanaf de uitvoering van de verrichtingen, om deze aldus met precisie te kunnen wedersamenstellen.

(4) - Samenwerking met de C.F.I.

De opsteller van het intern rapport moet dit onverwijld overmaken aan de verantwoordelijke "witwassen", die moet bepalen of er al dan niet moet overgegaan worden tot een melding aan de C.F.I..

Van zodra er een aanwijzing of een vermoeden bestaat dat een uit te voeren verzekeringsverrichting verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, moet de C.F.I. vóór de uitvoering van de verzekeringsverrichting geïnformeerd worden. De vermoedelijke termijn waarbinnen de verrichting moet uitgevoerd worden, evenals elke nuttig stuk, moet meegedeeld worden aan de C.F.I..

Indien een kennisgeving aan de C.F.I. niet kan worden verwezenlijkt vóór de uitvoering van de verzekeringsverrichting, zal deze zo snel als mogelijk na de uitvoering gedaan moeten worden. In dat geval is het noodzakelijk om de reden te vermelden waarom de kennisgeving niet eerder kon gebeuren.

De kennisgeving aan de C.F.I. kan uitzonderlijk in geval van hoogdringendheid telefonisch gebeuren, maar dient onmiddellijk per fax of, bij gebrek hieraan, op elke andere geschreven wijze bevestigd te worden.

De aangifteformulieren zijn beschikbaar op de website van de C.F.I. (www.ctif-cfi.be).

Cel voor Financiële Informatieverwerking (C.F.I.)

Gulden Vlieslaan 55 bus 1

1060 Brussel

Tel. : 02/533.72.11 - Fax : 02/533.72.00

E-mail: ctif-cfi@brutele.be

Na het ontvangen van de informatie bevestigt de C.F.I. hiervan de ontvangst.

Indien door de ernst of de hoogdringendheid van de zaak de C.F.I. het noodzakelijk acht, kan zij zich verzetten tegen de uitvoering van de verrichting vóór afloop van de meegedeelde uitvoeringstermijn. In dat geval meldt de C.F.I. dit onmiddellijk per fax, of bij gebrek hieraan, op elke andere geschreven wijze. Dit verzet belet de uitvoering van de verrichting gedurende een maximale duur van 2 werkdagen te rekenen vanaf de melding.

(5) - Interne organisatie

De verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen moeten, elk wat hun betreft :

- een verantwoordelijke voor het voorkomen van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme aanduiden;
- geschikte procedures opstellen voor de behandeling van de interne rapporten betreffende de verrichtingen die vatbaar geacht worden voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en, in voorkomend geval, voor het mededelen van de vermoedens aan de C.F.I.;
- de personeelsleden en de personen die hen vertegenwoordigen in de hoedanigheid van zelfstandige opleiden en sensibiliseren over de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

2. Taakverdeling

Sinds de Wet van 12 januari 2004 tot wijziging van de Wet tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, vallen de verzekeringstussenpersonen eveneens onder het toepassingsgebied van deze wet en dienen ze de verplichtingen (zie hierboven) die hieruit voortvloeien onafhankelijk van en parallel aan de verzekeringsondernemingen na te leven.

Rekening houdend met de respectieve en complementaire rollen van de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen, beveelt de CBFA in haar Circulaire aan om zowel de taken inzake identificatie van de verzekeringnemers en van de begunstigden als deze inzake de opsporing van atypische verrichtingen (eerste- en tweedelijnstoezicht) onderling te verdelen, onverminderd hun respectieve verantwoordelijkheid in het licht van de wet.

Met het oog hierop hebben Feprabel, FVF, BVVM en Assuralia een taakverdelingschema uitgewerkt, dat aan de CBFA werd overgemaakt (beschikbaar op www.brocom.be).

Naast dit schema van taakverdeling, wordt gemakkelijks halve in bijlage 1 een andere versie van dit schema opgenomen, dat geïnspireerd is op de bepalingen van dit hoofdstuk.

Belangrijk : de verdeling van de taken heeft geen enkele invloed op de verantwoordelijkheid van elke betrokkene : zowel de verzekeringsonderneming als de verzekeringstussenpersoon blijft volledig verantwoordelijk voor de naleving van de wettelijke en reglementaire verplichtingen.

Opgelet : de taakverdeling is slechts geldig voor de Belgische verzekeringsondernemingen die lid zijn van Assuralia.

Het taakverdelingschema omvat twee luiken :

- de identificatie en de controle van de identiteit van elke verzekeringnemer en van elke begunstigde van een Levensverzekeringscontract;
- het cliënt-acceptatiebeleid en de uitoefening van een bestendige waakzaamheid (opsporen van atypische verrichtingen).

De taken van **de verzekeringstussenpersoon** bestaan hoofdzakelijk uit :

1. in het kader van de verplichting tot identificatie en controle van de identiteit :

- de identificatie en de controle van de identiteit van de verzekeringnemer en van zijn eventuele lasthebber;
- indien de begunstigde zich wendt tot de verzekeringstussenpersoon, de identificatie en de controle van de identiteit van de begunstigde en, in voorkomend geval, de aandeelhouders of de vennoten en de bestuurders of de zaakvoerders van de verzekeringnemer-rechtspersoon;
- het overmaken van een kopie van de bewijsstukken aan de verzekeringsonderneming, samen met het verzekeringsvoorstel of een ander gelijkwaardig onderschrijvingsformulier;
- de bewaring voor eigen rekening van het identificatiedossier.

2. in het kader van de verplichtingen met betrekking tot het cliënt-acceptatiebeleid en de waakzaamheidsplichten :

- de opsporing van de knipperlichten opgenomen in bijlage 6. In aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten :

→ vóór de onderschrijving van het contract : in functie van het betrokken knipperlicht (“weigering” of “bijkomend onderzoek”) zal de verzekeringstussenpersoon overgaan tot :

- hetzij de weigering van de zaak. In dat geval zal hij onverwijld de verzekeringsonderneming inlichten indien een relatie reeds werd aangegaan;
- hetzij een bijkomend onderzoek, door de voorziene vragenlijsten ingevuld over te maken, zowel aan de verzekeringsonderneming, wanneer reeds een relatie werd aangegaan, als aan de interne verantwoordelijke “witwassen” van de verzekeringstussenpersoon. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I. (zie hieronder).

→ in de loop van het contract : ongeacht het betrokken knipperlicht (“weigering” of “bijkomend onderzoek”) zal de verzekeringstussenpersoon :

- de klant informeren dat hij niet kan overgaan tot de uitvoering van zijn verzoek en dat dit laatste werd overgemaakt aan de verzekeringsonderneming, dit echter zonder de klant te informeren dat een onderzoek wegens witwassen van geld aan de gang is;
- gelijktijdig de voorziene vragenlijsten ingevuld overmaken, zowel aan de verzekeringsonderneming als aan de interne verantwoordelijke “witwassen” van de verzekeringstussenpersoon. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I. (zie hieronder);
- de instructies van de verzekeringsonderneming en eventueel van de C.F.I. afwachten.

→ voorafgaandelijk aan de uitbetaling van de prestatie indien de begunstigde zich richt tot de verzekeringstussenpersoon : ongeacht het betrokken knipperlicht (“weigering” of “bijkomend onderzoek”) zal de verzekeringstussenpersoon :

- de begunstigde informeren dat hij niet kan overgaan tot de uitvoering van zijn verzoek en dat dit laatste werd overgemaakt aan de verzekeringsonderneming, dit echter zonder hem te informeren dat een onderzoek wegens witwassen van geld aan de gang is;
- gelijktijdig de voorziene vragenlijsten ingevuld overmaken, zowel aan de verzekeringsonderneming als aan de interne verantwoordelijke “witwassen” van de verzekeringstussenpersoon. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I. (zie hieronder);
- de instructies van de verzekeringsonderneming en eventueel van de C.F.I. afwachten.

- de analyse van de noodzaak om een melding aan de C.F.I. te doen;
- de actualisering van de identificatiegegevens :
  - (1) bij elk evenement van het contract;
  - (2) in geval van een nieuw contract;
  - (3) of wanneer het noodzakelijk blijkt (aanwijzing dat de identificatiegegevens niet meer actueel zijn);

in de mate dat de verzekeringnemer zich richt tot de verzekeringstussenpersoon. In geval van wijziging zal hij de verzekeringsonderneming informeren, een kopie van het nieuwe bewijsstuk overmaken en er een kopie van bewaren.

De taken van **de verzekeringsonderneming** bestaan hoofdzakelijk uit :

1. in het kader van de verplichting tot identificatie en controle van de identiteit :

- nagaan of de identificatie en de controle van de identiteit van de verzekeringnemer (alsmede van zijn eventuele lasthebber) en van de begunstigde en, in voorkomend geval, van de aandeelhouders of de vennoten en van de bestuurders of de zaakvoerders van de verzekeringnemer-rechtspersoon, juist werden uitgevoerd en, zo nodig, overgaan tot de nodige aanvullingen en zelfs tot de controle van een nieuwe identificatie, uitgevoerd in samenwerking met de verzekeringstussenpersoon;
- indien de begunstigde zich richt tot de verzekeringsonderneming, de identificatie en de controle van de identiteit van de begunstigde en, in voorkomend geval, van de aandeelhouders of de vennoten en van de bestuurders of de zaakvoerders van de verzekeringnemer-rechtspersoon. De verzekeringsonderneming zal de betrokken verzekeringstussenpersoon hierover informeren;
- het bewaren van het identificatiedossier.

2. in het kader van de verplichtingen met betrekking tot het cliënt-acceptatiebeleid en de waakzaamheidsplichten :

- de invoering van een geautomatiseerd toezichtstelsel om atypische verrichtingen op te sporen (tweede-lijnstoezicht);
- de taak om de coherentie te verifiëren tussen de verrichting en het profiel van de verzekeringnemer;
- de beslissing over de ondertekening van het contract of het behoud ervan;
- de analyse van de noodzaak om een melding aan de C.F.I. te doen;

- de actualisering van de identificatiegegevens :
  - (1) bij elk evenement van het contract;
  - (2) in geval van een nieuw contract;
  - (3) of wanneer het noodzakelijk blijkt (aanwijzing dat de identificatiegegevens niet meer actueel zijn);

in de mate dat de verzekeringnemer zich richt tot de verzekeringsonderneming. In geval van wijziging zal zij de verzekeringstussenpersoon informeren en een kopie van het nieuwe bewijsstuk nemen en bewaren.

De verzekeringsonderneming en de verzekeringstussenpersoon hebben beiden de verplichting om elke aanwijzing en elk vermoeden dat een verrichting verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme te melden aan de C.F.I..

Artikel 19 van de Anti-witwaswet verbiedt de verzekeringsondernemingen en de verzekeringstussenpersonen om de betrokken klant of derden op de hoogte te brengen van het feit dat er informatie aan de C.F.I. is meegedeeld. Niettemin kan de verzekeringstussenpersoon, in het kader van de verdeling van de taken, door de verzekeringsonderneming niet langer worden beschouwd als een derde en vice versa.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming zal iedere partij de andere hierover onverwijld informeren.

3. Wat zijn de taken van de verzekeringstussenpersoon in het kader van de taakverdeling ?

3.1. Vóór het sluiten van het Levensverzekeringscontract

(1) - Identificeren en controleren van de identiteit van de verzekeringnemer

Voor elke nieuwe zaak bezorgt de verzekeringstussenpersoon aan de verzekeringsonderneming op papier of elektronische drager :

- het verzekeringsvoorstel of een ander gelijkwaardig onderschrijvingsformulier;
- een dubbelzijdige kopie van de hieronder vermelde identiteitsdocumenten.

→ **Identificatie en controle van de identiteit in aanwezigheid van een verzekeringnemer - natuurlijke persoon**

<u>Verzekeringnemer - natuurlijke persoon</u>	<u>Bewijsstukken</u>
De identificatie en de controle van de identiteit hebben betrekking op de naam, de voornaam en het adres.	
Belgische verzekeringnemer die in België verblijft	Identiteitskaart
Belgische verzekeringnemer die in het buitenland verblijft	Paspoort
Verzekeringnemer met buitenlandse nationaliteit die permanent in België verblijft	Identiteitskaart of, bij ontstentenis, het paspoort of de verblijfsvergunning (of een ander gelijkwaardig document) afgeleverd door een Belgische overheid
Verzekeringnemer met buitenlandse nationaliteit die tijdelijk of met een precair statuut in België verblijft	Bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of een ander document uitgereikt door de Belgische overheid, dat de identiteit van de persoon staft
Verzekeringnemer met buitenlandse nationaliteit die in het buitenland verblijft	Identiteitskaart of paspoort

Opgelet : de identificatie en de controle van de identiteit van de eventuele lasthebber van een natuurlijke persoon zijn ook vereist.

Wat te doen als een elektronische identiteitskaart wordt voorlegd ?

Het adres is niet vermeld op de elektronische identiteitskaart, maar is geregistreerd op de chip.

De gegevens worden gecontroleerd en geregistreerd door de lezer voor elektronische identiteitskaarten.

Als tijdelijke maatregel worden voor verzekeringstussenpersonen die niet over een lezer voor elektronische identiteitskaarten beschikken, de gegevens gecontroleerd aan de hand van de elektronische identiteitskaart en een ander document dat als bewijs kan dienen voor het ware adres, en waarvan hij een kopie neemt.

Als “een ander document dat als bewijs kan dienen” kan elk document gebruikt worden dat door een overheidsinstantie is uitgereikt (rijbewijs, socialezekerheidskaart, document uitgereikt door het gemeentebestuur als bewijs van het adres,...), alsook aan de verzekeringnemer gerichte brieven of facturen die hij kan voorleggen.

→ **Identificatie en controle van de identiteit van een verzekeringnemer-rechtspersoon**

<p style="text-align: center;"><u>Verzekeringnemer-rechtspersoon</u></p> <p>De identificatie en de controle van de identiteit van een rechtspersoon heeft betrekking op de naam, de maatschappelijke zetel, de lijst van de bestuurders en de wettelijke of statutaire bepalingen over de vertegenwoordigingsbevoegdheden.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Bewijsstukken</u></p> <p>De documenten kunnen ofwel worden verkregen bij de verzekeringnemer zelf, ofwel via officiële bronnen zoals het Belgisch Staatsblad.</p> <p>Indien de documenten niet zijn opgesteld in een gebruikelijke werktal van de verzekeringsonderneming en de verzekeringstussenpersoon, moeten de documenten worden vertaald.</p>
<p>Identificatie en controle van de identiteit van de rechtspersoon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - de laatste gecoördineerde statuten of de geactualiseerde statuten, zoals ze zijn neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel of gepubliceerd in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad; - de geactualiseerde lijst van de bestuurders; - de bekendmaking van de benoeming van de bestuurders in het Belgisch Staatsblad of enig ander document dat hun hoedanigheid bewijst (jaarrekeningen, voor de notaris verleden authentieke akte,...); - de laatste publicatie in het Belgisch Staatsblad van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de rechtspersoon.
<p>Identificatie en controle van de identiteit van de natuurlijke perso(en) die de rechtspersoon vertegenwoordig(t)(en) en die het verzekeringscontract onderteken(t)(en)</p>	<p>Zie de tabel hiervoor : identificatie verzekeringnemer – natuurlijke persoon</p>

Opgelet : In geval van aanwezigheid van een lasthebber moeten de bevoegdheidsdelegatie en de eventuele vertaling ervan, evenals het (de) identificatiedocument(en), aan de verzekeringsonderneming worden bezorgd en worden bewaard.

→ **Wat als de verzekeringnemer een structuur zonder rechtspersoonlijkheid is?**

De bedoelde structuren zijn : trusts, fiducieën, feitelijke verenigingen en vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid zoals de stille vennootschap, de tijdelijke vennootschap en de maatschap.

In deze gevallen is waakzaamheid op zijn plaats. De verzekeringstussenpersoon zal contact opnemen met de betrokken verzekeringsonderneming.

→ **Voor bijzondere gevallen dient de verzekeringstussenpersoon de instructies van de verzekeringsonderneming te volgen.**

→ **Telkens wanneer de verzekeringsonderneming en/of de verzekeringstussenpersoon, ondanks hun inspanningen, in de onmogelijkheid zijn om een verzekeringnemer te identificeren of zijn identiteit te controleren, zullen zij de zaak weigeren en er voor zorgen dat de feiten gemeld worden aan de C.F.I..**

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de klant of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

(2) - Aandacht besteden aan de knipperlichten (cliënt-acceptatiebeleid - waakzaamheidsplicht)

Waakzaamheid begint reeds vóór de onderschrijving van het contract. De aanvaarding van een nieuwe klant moet worden voorafgegaan door een correcte evaluatie van zijn risicoprofiel.

In de praktijk zal de verzekeringstussenpersoon aandacht besteden aan de knipperlichten die zijn vermeld in de tabel in bijlage 6.

Ter verklaring van de tabel :

De Levensverzekeringsproducten zijn ingedeeld op basis van de categorieën “zwak risico”, “specifiek risico” en “gevoelig risico”.

In het **eerste** deel van de tabel worden voorbeelden gegeven van Levensverzekeringsproducten die overeenstemmen met de verschillende risicocategorieën. In het **tweede** deel van de tabel worden, voor elke risicocategorie, de knipperlichten vermeld die verband houden met het profiel van de klant (cliënt-acceptatiebeleid) en in het **laatste** deel de knipperlichten die van toepassing zijn in het kader van de bestendige waakzaamheid.

De verzekeringstussenpersoon die kennis heeft van de aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten zal, in functie van het betrokken knipperlicht (“weigering” of “bijkomend onderzoek”), overgaan tot :

- hetzij de weigering van de zaak. In dat geval zal hij onverwijld de verzekeringsonderneming inlichten indien een relatie reeds werd aangegaan;

- hetzij een bijkomend onderzoek, door de vragenlijst “natuurlijke persoon” (bijlage 2) of “rechtspersoon” (bijlage 3) in te vullen. De verzekeringstussenpersoon zal de ingevulde vragenlijst overmaken aan zijn verantwoordelijke “witwassen”, alsmede aan de verzekeringsonderneming, wanneer met deze laatste reeds een relatie werd aangegaan. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I..

De verzekeringsvoorstellen betreffende de producten met een gevoelig risico bevatten in principe :

- hetzij de definitie van politiek prominente personen (cfr. bijlage 5) in de zin van het Reglement,
- hetzij een reeks vragen (voorbeelden – cfr. bijlage 5), geïnspireerd op deze definitie, om aldus te ontdekken of de verzekeringnemer een politiek prominent persoon is.

Indien de verzekeringnemer door zijn handtekening erkent onder de definitie te vallen of positief antwoordt op één van deze vragen, zal de verzekeringstussenpersoon ook de vragenlijst “natuurlijke persoon” (bijlage 2) of “rechtspersoon” (bijlage 3) invullen en deze overmaken aan zijn verantwoordelijke “witwassen”, alsmede aan de verzekeringsonderneming, wanneer reeds een relatie met deze laatste werd aangegaan.

De verzekeringsonderneming kan echter van deze methode afwijken op voorwaarde dat zulke afwijking geen afbreuk doet aan een efficiënte opsporing door deze laatste van de politiek prominente personen. In dat geval zal zij de verzekeringstussenpersoon informeren van de procedure die zij ingesteld heeft voor de opsporing van deze personen.

Elke beslissing om het contract uit te voeren, ondanks de niet-gerechtvaardigde aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten, moet worden gemotiveerd en in het dossier worden bewaard.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de klant of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

(3) - Bewaring van de documenten en de informatie

Voor de identificatiedocumenten (kopie van het (de) bewijsstuk(ken) + kopie van de eventuele bijkomende vragenlijsten) bedraagt de bewaringstermijn in het licht van de voorkoming van het witwassen van geld **5 jaar te rekenen vanaf het einde van het contract.**

In geval van de aanwezigheid van een lasthebber moeten de bevoegdheidsdelegatie en de eventuele vertaling ervan, evenals het (de) identificatiedocument(en) eveneens worden bewaard.

Voor de documenten in verband met de verzekeringsverrichtingen (bijv. verzekeringsvoorstel, uitbetalingskwitantie, bijvoegsel bij het contract...), bedraagt de termijn eveneens **5 jaar**, maar gaat hij pas in **vanaf de uitvoering van de verrichtingen**. Het is **aanbevolen** om ook deze stukken gedurende **5 jaar vanaf het einde van het contract** te bewaren.

De documenten worden bewaard op papier of op een elektronische drager.

De verzekeringstussenpersoon en de verzekeringsonderneming dienen beiden deze verplichting na te leven.

3.2. In de loop van het beheer van het contract

(1) - Bijwerking van de gegevens

Indien de verzekeringnemer zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, werkt deze laatste de identificatiegegevens bij :

- **bij elk contractevenement**, namelijk : de eindvervaldatum (vereffening of overlijden), elke onmiddellijke significante afkoop, elke significante afkoop op een ongebruikelijk of "niet-gepland" tijdstip, elk significant voorschot of iedere significante wijziging van het contract. Een gewone storting is geen evenement; een storting die het doel van het contract overstijgt of niet strookt met het profiel van de verzekeringnemer is een evenement. Een herbelegging bij dezelfde verzekeraar of binnen dezelfde groep is geen evenement;
- **bij elk nieuw contract;**
- **of als het nodig blijkt** (aanwijzing dat de gegevens niet meer actueel zijn).

De nieuwe identificatiegegevens moeten worden gecontroleerd aan de hand van een gepast bewijsstuk zoals in het geval van een oorspronkelijke identificatie.

De verzekeringstussenpersoon brengt de verzekeringsonderneming ervan op de hoogte, bezorgt haar de vereiste documenten (cfr. punt 3.1.(1)) en houdt een kopie bij voor eigen rekening.

Indien de gegevens worden bijgewerkt door de verzekeringsonderneming (met name in het geval dat de verzekeringnemer contact opneemt met de verzekeringsonderneming), dient deze laatste de verzekeringstussenpersoon te informeren.

Er moet waakzaamheid aan de dag worden gelegd voor alle significante wijzigingen die aan de verzekeringstussenpersoon worden meegedeeld in verband met de identificatiegegevens.

- Een adresverandering;
- een verandering van verzekeringnemer of begunstigde;
- een wijziging van het statuut van de rechtspersoon die het contract afsluit of die begunstigde is;
- een significante wijziging in het aandeelhouderschap, behalve indien het een beursgenoteerde onderneming betreft, of van de bevoegdheidsdelegatie, binnen deze rechtspersoon;

mogen nooit a priori als onbeduidend worden beschouwd.

(2) - Aandacht besteden aan de knipperlichten (cliënt-acceptatiebeleid - waakzaamheidsplicht)

Na de onderschrijving en tijdens de hele duur van het contract is het ook belangrijk om waakzaam te blijven ten aanzien van elke verrichting die kan worden beschouwd als bijzonder vatbaar voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme.

Tijdens het beheer van het contract zal de verzekeringstussenpersoon die kennis heeft van de aanwezigheid van één of meerdere knipperlichten opgenomen in de tabel van bijlage 6, ongeacht het betrokken knipperlicht ("weigering" of "bijkomend onderzoek") :

- de klant informeren dat hij niet kan overgaan tot de uitvoering van zijn verzoek en dat dit laatste werd overgemaakt aan de verzekeringsonderneming, dit echter zonder de klant te informeren dat een onderzoek wegens witwassen van geld aan de gang is;
- gelijktijdig de ingevulde vragenlijst "natuurlijke persoon" (bijlage 2) of "rechtspersoon" (bijlage 3) overmaken, zowel aan de verzekeringsonderneming als aan de interne verantwoordelijke "witwassen" van de verzekeringstussenpersoon. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I.;
- de instructies van de verzekeringsonderneming en eventueel van de C.F.I. afwachten.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de klant of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

3.3. Vóór de uitbetaling van de prestatie

(1) - Identificeren en controleren van de identiteit van de begunstigde¹³

Als de begunstigde zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, zal hij de begunstigde identificeren en zijn identiteit controleren.

Hij bezorgt de identificatiegegevens en een kopie van de bewijsstukken aan de verzekeringsonderneming.

¹³ In geval van vervroegde afkoop moet de verzekeringnemer worden beschouwd als de begunstigde.

→ Begunstigde – natuurlijke persoon

Zie punt 3.1.(1) – identificatie van een verzekeringnemer – natuurlijke persoon.

→ Begunstigde-rechtspersoon

Zie punt 3.1.(1) – identificatie van een verzekeringnemer-rechtspersoon.

(2) - Identificeren en controleren van de identiteit van de aandeelhouders of de vennoten en van de bestuurders of de zaakvoerders van de verzekeringnemer-rechtspersoon

De identificatie van de aandeelhouders of de vennoten en van de bestuurders of de zaakvoerders van een verzekeringnemer-rechtspersoon moet voorafgaandelijk aan de uitbetaling van de prestatie uitgevoerd worden in de volgende gevallen :

- het verzekeringsproduct is een product met gevoelig risico (cfr. tabel met de knipperlichten – eerste deel – bijlage 6);

of

- het Levensverzekeringscontract onderschreven door de verzekeringnemer-rechtspersoon wordt vóór de eindvervaldag in haar voordeel (bedrijfsleidersverzekering) vereffend, welke ook de aard van het risico van dit Levensverzekeringscontract is.

In geval van één van deze situaties en indien de begunstigde zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, zal deze laatste aan de verzekeringsonderneming een kopie overmaken van de bewijsstukken die hieronder worden opgegeven :

→ Identificatie van de aandeelhouders of de vennoten

(Is niet vereist wanneer de verzekeringnemer-rechtspersoon een beursgenoteerde vennootschap is.)

Vennootschapsvorm	Bewijsstukken
Persoonsvennootschappen (vennootschap onder firma, gewone commanditaire vennootschap,...)	register van aandeelhouders
Kapitaalvennootschappen (naamloze vennootschap, commanditaire vennootschap op aandelen,...)	<ul style="list-style-type: none"> – register van aandeelhouders indien de aandelen nominatief zijn; – lijst van de aandeelhouders aanwezig op de laatste en de voorlaatste gewone algemene vergadering indien de aandelen aan toonder zijn; – een attest van rekeninghouder indien het gaat om gedematerialiseerde aandelen.
Vennootschappen in oprichting	kopie van de notariële oprichtingsakte van de vennootschap

→ **Identificatie van de bestuurders of de zaakvoerders**

- Kopie van de laatste jaarrekeningen, die een lijst van de namen, voornamen en adressen van de bestuurders of de zaakvoerders dienen te bevatten;

of

- kopie van de fiche van de Kruispuntbank voor Ondernemingen met de namen van de bestuurders of de zaakvoerders in functie, op het ogenblik van de identificatie.

→ Het verwezenlijken van deze verplichting van identificatie van de aandeelhouders of de vennoten en van de bestuurders of de zaakvoerders hangt af van de administratieve situatie en van de kwaliteit van het beheer van iedere rechtspersoon. Daar deze verplichting een middelenverbintenis is, zal de verzekeringstussenpersoon in geval van een onvolledige informatie erop toezien om in zijn dossier de stukken die de vraag naar de documenten bewijzen, met in voorkomend geval, een toelichtingsnota met de ondervonden moeilijkheden, te bewaren en over te maken aan de verzekeringsonderneming.

(3) - Aandacht besteden aan de knipperlichten (cliënt-acceptatiebeleid - waakzaamheidsplicht)

Als de begunstigde zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, ongeacht het betrokken knipperlicht ("weigering" of "bijkomend onderzoek" - bijlage 6), zal de verzekeringstussenpersoon :

- de begunstigde informeren dat hij niet kan overgaan tot de uitvoering van zijn verzoek en dat dit laatste werd overgemaakt aan de verzekeringsonderneming, dit echter zonder hem te informeren dat een onderzoek wegens witwassen van geld aan de gang is;
- gelijktijdig de ingevulde vragenlijst opgenomen in bijlage 4 overmaken, zowel aan de verzekeringsonderneming als aan de interne verantwoordelijke "witwassen" van de verzekeringstussenpersoon. Deze laatsten zullen individueel de noodzaak onderzoeken van een melding aan de C.F.I.;
- de instructies van de verzekeringsonderneming en eventueel van de C.F.I. afwachten.

In geval van een melding aan de C.F.I. door de verzekeringstussenpersoon of door de verzekeringsonderneming, zal elke partij de andere hierover onverwijld informeren zonder de klant of iedere andere derde op de hoogte te brengen.

(4) - Bewaring van de identificatiedocumenten

Indien de begunstigde zich richt tot de verzekeringstussenpersoon, zal de verzekeringstussenpersoon het identificatiedossier van de begunstigde, en indien van toepassing, van de aandeelhouders of de vennoten en van de bestuurders of de zaakvoerders van de verzekeringnemer-rechtspersoon gedurende **5 jaar te rekenen vanaf het einde van het contract** bewaren.

De documenten worden bewaard op papier of op een elektronische drager.

Bijlagen bij hoofdstuk 2 :

- Bijlage 1 - Taakverdelingsschema tussen de verzekeringstussenpersonen en de verzekeringsondernemingen
- Bijlage 2 - Vragenlijst witwassen van geld voor natuurlijke personen
- Bijlage 3 - Vragenlijst witwassen van geld voor rechtspersonen
- Bijlage 4 - Vragenlijst witwassen van geld bij de prestatie
- Bijlage 5 - Vragen betrekking hebbend op de opsporing van de politiek prominente personen zoals opgenomen in de verzekeringsvoorstellen – producten met gevoelig risico
- Bijlage 6 - Tabel van de knipperlichten

Deze bijlagen zijn tevens terug te vinden op www.brocom.be.

Hoofdstuk 3 - Bijzondere mechanismen

1. Waarom de CBFA Mededeling D.207 ?

De Mededeling D.207 van 30 november 2001 betreffende de bijzondere mechanismen met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen, geeft gevolg aan artikel 21nonies van de Wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen (thans vervangen door artikel 82 van de Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten).

Krachtens dit artikel is de CBFA inderdaad verplicht om bij het gerecht aangifte te doen van elk bijzonder mechanisme dat door een verzekeringsonderneming is opgezet met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen. Deze aangifte dient enkel te gebeuren indien dit mechanisme in hoofde van de onderneming als dader, mededader of medeplichtige een fiscaal misdrijf vormt dat strafrechtelijk kan worden bestraft.

De goede werking van een verzekeringsonderneming steunt grotendeels op het vertrouwen van het publiek in haar integriteit en goede reputatie. Haar fiscaal gedrag maakt hierbij een belangrijk element uit, wat tot uiting komt in de manier waarop ze bijzondere mechanismen bestrijdt die als doel of gevolg hebben fiscale fraude te bevorderen. Daarom legt de CBFA aan de verzekeringsondernemingen een preventiebeleid op dat de uitbouw van "bijzondere mechanismen" moet verhinderen.

Van hun kant zullen de verzekeringstussenpersonen samenwerken met de verzekeringsondernemingen teneinde hen toe te laten hun verplichtingen na te komen.

2. Wat houdt het begrip "bijzonder mechanisme" in ?

Als bijzonder mechanisme moet worden beschouwd elk door een verzekeringsonderneming opgezet procédé dat afwijkt van de normale verzekeringspraktijk, met als doel of gevolg fiscale fraude door derden (meestal het cliënteel) mogelijk te maken of te bevorderen.

Het hoeft hierbij niet om herhaalde verrichtingen te gaan. Het is ook niet zo dat het mechanisme op zich een fiscale inbreuk moet uitmaken. Het volstaat bijvoorbeeld dat de verzekeringsonderneming op de hoogte is van het feit dat door haar optreden (of door dat van haar gemandateerde) de belastingadministratie kan worden misleid over de fiscale toestand van de derde.

3. Voorbeelden van bijzondere mechanismen :

Voor alle duidelijkheid heeft de CBFA het begrip "bijzonder mechanisme" toegelicht met enkele concrete voorbeelden van verboden verrichtingen.

Het spreekt voor zich dat deze lijst niet exhaustief is en dat elke andere handeling, montage of advies, die in alle fiscale materies fiscale fraude door klanten kan aanmoedigen, verboden is.

(1) - Elke dienstverlening of advies aan Belgische inwoners om vanuit België buitenlandse roerende inkomsten te innen zonder voorheffing

Wanneer men overgaat tot uitbetaling aan Belgische inwoners van roerende inkomsten uit verzekerings- of kapitalisatieverrichtingen die worden gecommmercialiseerd door een buitenlandse onderneming die behoort tot de groep (of waarmee een contractuele of feitelijke samenwerking bestaat), wordt ervan uitgegaan dat de betalende instelling of agent weet dat de Belgische fiscale wetgeving moet worden toegepast en dat de roerende voorheffing mogelijks moet worden ingehouden. Indien de roerende voorheffing niet verschuldigd is, moet hij de klant wijzen op diens verplichting deze inkomsten te vermelden in zijn belastingsaangifte.

- **In de praktijk :**

De uitbetaling in België van roerende inkomsten uit producten gecommmercialiseerd door buitenlandse ondernemingen die deel uitmaken van eenzelfde groep, is onderworpen aan de regels inzake inhouding van de roerende voorheffing.

Overigens geeft de uitbetaling in België van roerende inkomsten uit verzekeringsproducten aan niet-ingezetenen systematisch aanleiding tot het inhouden van de roerende voorheffing. In voorkomende geval kan de niet-ingezeten klant deze voorheffing volledig of gedeeltelijk recupereren door middel van het formulier 276.lnt of ze verrekenen met de lokale belastingen verschuldigd in de Staat waarin hij verblijft.

(2) - Het niet-vermelden van de waarborgen in de kredietakte

De CBFA wijst op de praktijk waarbij een verzekeringsonderneming geen precieze melding maakt van alle waarborgen waarmee rekening gehouden werd voor het toekennen of verhogen van een krediet, in het document waarin zij haar beslissing kenbaar maakt (identiteit van de persoon die de waarborg verleent, bedrag van de waarborg, aard ervan). De opsomming van de waarborgen mag evenwel vervangen worden door een verwijzing naar andere documenten waarin deze zijn vermeld.

(3) - Antidateren van verzekeringscontracten

Een document antidateren wordt beschouwd als een bijzonder mechanisme. Wij herinneren er echter aan dat het niet gaat om de door de Administratie toegelaten praktijk van retroactieve inwerkingtreding met maximaal 6 maanden inzake klassieke fiscale vrijstelling, waarbij die toelaat om voor het voorbije boekjaar belastingvermindering voor de gestorte premie toe te kennen.

(4) - Het niet-uitsplitsen van de premies op het vervaldagbericht volgens de onderschreven waarborgen (hoofdverzekering - aanvullende verzekeringen)

Het niet-uitsplitsen van premies op het vervaldagbericht die in een polis Leven individueel slechts gedeeltelijk aanleiding geven tot belastingvermindering (bijvoorbeeld de premies voor de aanvullende dekkingen invaliditeit en ongeval) maakt het mogelijk om onterecht een belastingvermindering te genieten.

(5) - De aanpassing van Levensverzekeringscontracten, waarvoor eerder een fiscaal attest werd uitgereikt, zonder de belastingadministratie een kopie van het polisbijvoegsel te bezorgen

De verzekeringsonderneming geeft diverse attesten uit (van conformiteit, van betaalde premie,...) voor Levensverzekeringscontracten die beheerd worden in een bijzonder fiscaal kader (langetermijnsparen, pensioensparen, bedrijfsleidersverzekeringen, groepsverzekeringen).

- **In de praktijk :**

De verzekeringsonderneming levert elk jaar rechtstreeks aan de verzekeringnemer van een contract pensioensparen een fiche 281.60 af (attest van betaalde premie en bevestiging van het vervullen van de voorwaarden) die deze laatste bij zijn belastingaangifte moet voegen.

In het kader van de klassieke fiscale vrijstelling bezorgt de verzekeringsonderneming aan de verzekeringnemer het conformiteitsattest, dat deze laatste bij de belastingaangifte voegt van het jaar waarin hij voor de eerste keer de belastingvermindering vraagt. Bovendien verbindt de verzekeringsonderneming zich ertoe de Belastingadministratie door middel van een kopie van het bijvoegsel in kennis te stellen van de veranderingen die later aan het contract worden aangebracht.

(6) - Afleveren van fiscale attesten voor de stortingen gedaan buiten het kader van het groepsverzekeringsreglement

Wanneer een verzekeringsonderneming fiscale attesten aflevert voor premies die buiten het kader van het groepsverzekeringsreglement werden betaald, doet ze die t.o.v. de Belastingadministratie voorkomen als gedaan uit hoofde van dit reglement.

(7) - De uitbetaling van een bedrijfsleidersverzekeringscontract zonder de fiche 281.00 op te stellen, wanneer de bedrijfsleider zelf begunstigde is geworden

Een verzekeringsprestatie of afkoopwaarde uitbetalen tot uitvoering van een bedrijfsleidersverzekeringscontract, terwijl de bedrijfsleider zelf directe begunstigde is geworden, en dit zonder de informatiefiche 281.00 op te stellen, stelt deze laatste in staat deze betaling op fiscaal vlak verborgen te houden.

- **In de praktijk :**

De Belastingadministratie wordt via de fiche 281.00, uitgegeven door de verzekeringsonderneming, systematisch in kennis gesteld van elke betaling ter uitvoering van contracten beheerd in het fiscale kader van de bedrijfsleidersverzekering.

(8) - De aflevering van conformiteitsattesten zonder de fiscale vereisten te respecteren

Conformiteitsattesten afleveren terwijl de op het attest vermelde begunstigen niet voldoen aan de fiscale voorwaarden, maakt het mogelijk om op een onwettelijke manier een belastingvermindering in het kader van langetermijnsparen of bouwsparen te genieten. Bovendien kan het opzettelijk afleveren van onjuiste attesten strafrechtelijk worden beschouwd als valsheid in geschrifte.

- **In de praktijk :**

De verzekeringsonderneming stelt conformiteitsattesten op op basis van de verklaringen van de verzekeringnemer. Deze laatste is wettelijk gehouden tot een spontane en nauwkeurige mededelingsplicht van alle hem bekende omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de beoordeling van het risico door de verzekeringsonderneming (artikel 5 van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst).

(9) - Meewerken aan verzekeringssimulatie

De CBFA viseert hier onder meer het sluiten van overeenkomsten zonder verzekeringsrisico (bijvoorbeeld wanneer het te verzekeren risico onbestaande is of wanneer de dekking een voorbije periode betreft waarin zich geen schadegeval heeft kunnen voordoen).

- **In de praktijk :**

Kan onder andere als simulatie beschouwd worden, het onwettig uitvoeren van een volmacht in het kader van een Levensverzekering.

Om een volmacht correct te kunnen uitoefenen, dient het mandaat uitdrukkelijk te worden gegeven. Bovendien kan de mogelijkheid tot het aanduiden of wijzigen van een begunstigde niet gedelegeerd worden. Het mandaat eindigt van rechtswege bij het overlijden van de lastgever.

De verzekeringsonderneming bewaart niet enkel een exemplaar van de volmacht in de polis, maar vraagt systematisch een bewijs van leven van de lastgever (bewijs van leven opgesteld door het gemeentebestuur of doktersattest).

(10) - Het niet-nakomen van de informatieverplichtingen opgenomen in het Wetboek der successierechten

De artikelen 96 en 97 van het Wetboek der successierechten leggen aan de verzekeringsondernemingen een informatieplicht op t.o.v. het Bestuur van Registratie en Domeinen. De informatie betreft een beschrijving van de bedragen toegekend krachtens het Levensverzekeringscontract alsmede de identiteit van de rechthebbenden (begunstigden, erfgenamen). De Administratie houdt één enkel modelformulier ter beschikking van de verzekeringsondernemingen (lijst 201).

De verzekeringsonderneming stelt de lijst 201 op na schriftelijk in kennis te zijn gesteld van het overlijden van de verzekeringnemer of van de verzekerde van een Levensverzekeringscontract en na de begunstigde(n) te hebben geïdentificeerd.

4. Hoe bijzondere mechanismen bestrijden ?

Teneinde het opzetten van “bijzondere mechanismen” die fiscale fraude door klanten bevorderen te voorkomen, zal de verzekeringstussenpersoon er onder meer op toezien :

- de fiscale richtlijnen en regels strikt toe te passen;
- geen documenten of polissen te antedateren;
- geen onjuiste attesten of verklaringen af te leveren;
- overeenkomstig de informatie ontvangen van de verzekeringsonderneming, aan zijn klanten correcte informatie te verschaffen over de premieaftrek;
- overeenkomstig de informatie ontvangen van de verzekeringsonderneming, hun duidelijk te informeren over de taxatie van de verzekeringsprestaties;
- niet mee te werken aan montages die het omzeilen van successierechten beogen.

Hoofdstuk 4 - De procedures van totstandkoming van een contract

Dit hoofdstuk beschrijft de fasen van onderschrijving, beheer en vereffening van een contract. Een bijzondere aanpak eigen aan elke verzekeringsonderneming, en onder meer gelinkt aan haar informaticabeheerssystemen, is uiteraard niet uitgesloten.

1. Lexicon

- het **ontwerp**, ook studie of plan genoemd, maakt geen aanbod uit en verbindt de partijen niet tot het sluiten van het contract;
- het **verzekeringsvoorstel** is een formulier dat uitgaat van de verzekeringsonderneming, in te vullen door de verzekeringnemer met het doel de verzekeringsonderneming in te lichten over de aard van de verrichting en over de feiten en de omstandigheden die voor haar gegevens uitmaken voor de beoordeling van het risico. Het verzekeringsvoorstel is geen aanbod en verbindt de partijen niet tot het sluiten van het contract (art.1 L van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst);
- de **voorafgetekende polis** is een verzekeringscontract dat vooraf door de verzekeringsonderneming ondertekend is en een aanbod inhoudt tot het sluiten van een contract onder de voorwaarden die erin beschreven zijn (art.1 M van de Wet op de landverzekeringsovereenkomst);
- de **bijzondere polisvoorwaarden** worden gewoonlijk in aansluiting op het verzekeringsvoorstel opgemaakt, gaan uit van de verzekeringsonderneming en houden een aanbod in tot het sluiten van het contract.

2. Verzekeringscontract : opeenvolgende stappen

De onderhandeling van een verzekeringscontract kent een aantal opeenvolgende stappen :

(1) - Het ontwerp

Om een ontwerp uit te werken, zal de verzekeringstussenpersoon gebruik maken van de geldende versie van de software die door de verzekeringsonderneming wordt verspreid.

(2) - De onderschrijving

- **Het verzekeringsvoorstel**

Gewoonlijk helpt de verzekeringstussenpersoon de klant bij de afhandeling van de administratieve taken die bij de onderschrijving van een contract horen. Wanneer hij aldus de klant bijstaat bij het invullen van het verzekeringsvoorstel, zijn alle in te vullen elementen van belang en moet het formulier door de kandidaat-verzekeringnemer getekend worden (en door de kandidaat-verzekerde wanneer het om verschillende personen gaat).

- **Het commissiepercentage**

Het verdient aanbeveling om binnen de tariefstructuur van het meegedeelde tarief te blijven. Tenzij anders aangeduid, wordt een zaak steeds uitgegeven aan het commissiepercentage zoals bepaald in het commissiebarema van de verzekeringsonderneming. Indien de verzekeringstussenpersoon na overleg met zijn klant beslist om een lager tarief toe te passen, moet hij dit duidelijk in het verzekeringsvoorstel vermelden, zodat het contract in overeenstemming met deze keuze opgemaakt kan worden. Het spreekt voor zich dat het commissiepercentage aangeduid in het verzekeringsvoorstel, niet hoger mag zijn dan deze waarvan sprake in het ontwerp.

- **Snel doorgeven van de gegevens**

Een toewijzing van fondsen kan pas gebeuren nadat de verzekeringsonderneming beschikt over een correct ingevuld verzekeringsvoorstel **en** de storting geregistreerd is op de financiële rekening van de verzekeringsonderneming.

- **De stortingen**

In het belang van de klant en in het vooruitzicht van de voorkoming van het witwassen van gelden en de financiering van terrorisme, moet de overdracht van de premie via de financiële rekening van de verzekeringstussenpersoon vermeden worden, evenals contante betalingen.

De verzekeringstussenpersoon zal bij zijn klant aandringen om bij elke storting steeds het nummer dat als gestructureerde mededeling (CSV) vermeld staat, of bij gebreke hiervan de juiste referenties van het contract aan te duiden. De eenheden zullen slechts ten vroegste kunnen toegekend worden op de dag dat de stortingen overeenkomstig de algemene voorwaarden van het onderschreven contract aan het contract toegewezen kunnen worden.

- **Maatregelen tegen witwaspraktijken**

De onderschrijvingsdocumenten zullen ook de bewijsstukken bevatten betreffende de identificatie van de klant (zie hoger – hoofdstuk 2 - De voorkoming van het witwassen van geld en van de financiering van terrorisme, punt 3.1.(1)).

(3) - Het beheer

- **De wijzigingen aan een contract**

Elke wijziging aan een contract moet schriftelijk aan de verzekeringsonderneming worden meegedeeld.

Voor een verhoging of verlaging van de waarborg, een verandering van beleggingsfonds in een tak 23-contract ("switch"), een wijziging van de geplande afkopen, een verandering van begunstigde, met inbegrip van het toevoegen van een correspondentieadres, is een schriftelijke en getekende aanvraag van de verzekeringnemer steeds vereist. Voor een betaling zal de verzekeringstussenpersoon er op toezien dat de klant het te crediteren rekeningnummer vermeldt. De verzekeringstussenpersoon mag natuurlijk nooit tekenen in de plaats van de verzekeringnemer.

Indien de communicatie per fax of elektronisch verloopt, mag de verzekeringsonderneming binnen de 30 dagen de mededeling vragen van de originele documenten.

- **De veiligheidsvoorschriften**

Elke mededeling met betrekking tot het contract (waarde van de reserve, identiteit van de begunstigde(n), bedrag van de stortingen,...) mag alleen aan de verzekeringnemer worden gedaan. De verzekeringstussenpersoon zal telefonische vragen met de nodige voorzichtigheid behandelen.

- **De bijkomende stortingen**

Elke bijstorting zal aan de fondsen toegewezen worden volgens de verdeelsleutel die voorafgaandelijk door de verzekeringnemer werd gekozen, behoudens schriftelijk tegenbericht door de verzekeringnemer, ondertekend en meegedeeld alvorens de storting is gebeurd.

(4) - De vereffening

- **Vereffening ingevolge volledige of gedeeltelijke afkoop**

Om de betaling van de volledige of gedeeltelijke afkoopwaarde te kunnen uitvoeren, zal de verzekeringstussenpersoon het volgende bezorgen aan de verzekeringsonderneming :

- de schriftelijke aanvraag van de verzekeringnemer, gedateerd en door hem ondertekend, met vermelding van de gewenste betalingswijze;
- een kopie van de identiteitskaart van de verzekeringnemer;
- desgevallend, een kopie van de identiteitskaart van de begunstigde van de afkoop.

De verzekeringsonderneming kan steeds bijkomende documenten of informatie vragen.

- **Vereffening bij overlijden**

Om de betaling van de prestatie in geval van overlijden te kunnen uitvoeren, zal de verzekeringstussenpersoon het volgende bezorgen aan de verzekeringsonderneming :

- een uittreksel uit de akte van overlijden van de verzekerde;
- het medisch getuigschrift van de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld;
- een kopie van de identiteitskaart van de begunstigde(n).

De verzekeringsonderneming kan steeds bijkomende documenten vragen.

Deze documenten moeten zo vlug mogelijk aan de verzekeringsonderneming meegedeeld worden, gelet op de meldingsplicht in hoofde van de verzekeringsonderneming bij het Bestuur van Registratie en Domeinen (artikelen 96 en 97 van het Wetboek der successierechten).

- **Vereffening bij leven (op de eindvervaldag van het contract)**

Om de betaling van de waarde van het contract te kunnen uitvoeren, zal de verzekeringstussenpersoon aan de verzekeringsonderneming, volgens haar verzoek, het volgende bezorgen :

- een bewijs van leven van de verzekerde;
- een kopie van de identiteitskaart van de begunstigde;
- de vereffeningsskijting getekend door de verzekeringnemer en door de begunstigde, indien het gaat om twee verschillende personen.

In geen geval zal de verzekeringsonderneming de verschuldigde sommen storten op de bankrekening van de verzekeringstussenpersoon, tenzij uitdrukkelijk mandaat van de klant.
